

कायदेविषयक

मार्गदर्शन मोफत

संपर्क

ॲड. सिद्धार्थ

MVSc, MBA, LL.M

मो नं ९४२२५३९४५९

गुरुवार ०३ सप्टेंबर २०२६

Thursday, 03 September 2026

BAHUJAN SAURABHA

बहुजन सौरभ

वर्ष : ६

अंक : २४४

Year : 6

Issue : 244

दि. ०३ सप्टेंबर २०२६

१९४६-

नागपूर येथे शेड्यूल कास्ट फेडरेशन तर्फे पुणे करार विरोधी सत्याग्रह.

संकलन प्रा. यशवंत दुपटे

दैनिक

किंमत : ₹ ५/-

Daily

Rate: Rs. 5/-

‘न्यायासाठी लढा’ : राहुल गांधी

‘सीतेचे चारित्र्य रामापेक्षा श्रेष्ठ डी.के. शिवकुमार

नाशिक : काँग्रेसचे नेते तथा लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते Rahul Gandhi यांनी बुधवारी नाशिक येथे महाराष्ट्र काँग्रेसच्या नवनिर्वाचित जिद्दाराध्यक्षांना स्वागत्य विचारधारेवर ठाम राहून जनतेच्या न्यायासाठी संघर्ष करण्याचे आवाहन केले.

‘संघटन सृजन अभियानांतर्गत’ राज्यातील ७८ नवनिर्वाचित जिद्दाराध्यक्षांसाठी आयोजित दहा दिवसीय निवासी प्रशिक्षण शिबिराच्या समारोपासाठी राहुल गांधी नाशिकमध्ये दाखल झाले. त्यांनी सकाळी नाशिक विमानतळावर आगमन केल्यानंतर वरिष्ठ काँग्रेस नेत्यांशी चर्चा केली. त्यानंतर प्रशिक्षण शिबिरात जिद्दाराध्यक्ष व त्यांच्या कुटुंबीयांशी संवाद साधला.

राहुल गांधी यांनी पदाधिकाऱ्यांना पक्षाच्या विचारधारेवर ठाम राहण्याचा आणि सामान्य जनतेला न्याय मिळवून देण्यासाठी सातत्याने काम करण्याचा संदेश दिला. सुमारे दोन तास त्यांनी जिद्दाराध्यक्षांशी संवाद साधला. महाराष्ट्रातील शेकती आत्महत्या, आगामी नाशिक कुपभेडा, मतदार यादीतील बदल आणि प्रस्तावित शक्तिपीठ महामार्ग यांसारख्या विषयांवरही वरिष्ठ नेत्यांशी चर्चा झाल्याची माहिती काँग्रेस नेत्यांनी दिली.

आपल्या विचारधारेवर ठाम राहा, मार्शल आर्टसच्या हालचाली दाखवल्या

मुंबई : काँग्रेस नेते राहुल गांधी यांनी महाराष्ट्रातील नाशिक येथे आयोजित दहा दिवसीय काँग्रेस जिद्दाराध्यक्ष प्रशिक्षण शिबिराच्या समारोप सत्राला हजेरी लावली. त्यांनी पक्षाच्या नेत्यांना काँग्रेस विचारधारेची दृढपणे वचनबद्ध राहण्याचे आणि जनतेच्या न्यायासाठी लढण्याचे आवाहन केले. त्यांनी आदिवासी विद्यार्थ्यांशी संवाद साधला आणि महाराष्ट्रातील वरिष्ठ काँग्रेस नेत्यांसोबत कुपभेडा, शोकाच्या आत्महत्या, एसआयआर प्रक्रिया आणि शक्तीपीठ महामार्गाविरोधातील शेकड्यांचे आंदोलन यांसारख्या अनेक विषयांवर चर्चा केली. राहुल यांनी मार्शल आर्टसचे प्रशिक्षण घेतले आहे. जिद्दाराध्यक्ष अर्थशास्त्री आणि शिबिराच्या शिबिराच्या शेवटच्या दिवसाच्या सत्राला उपस्थित राहण्यासाठी आलेल्या गांधी यांनी सहभागींना कराटे आणि जुजुत्सुचे प्रात्यक्षिकही दिले. राहुल गांधी यांना स्वतःला मार्शल आर्टसमध्ये रस असून त्यांनी त्याचे प्रशिक्षण घेतले आहे. काँग्रेस कार्यकर्त्यांनी समितीचे सदस्य आणि नवीन खान म्हणाले की, राहुल गांधी यांनी वर्तमानस्थितीत जिद्दाराध्यक्ष आणि त्यांच्या कुटुंबीयांची भेट घेतली. त्यांनी काँग्रेसच्या विचारधारेसोबत खंबीरपणे उभे राहावे आणि लोकांना न्याय मिळवून देण्यासाठी लढा द्यावा, असा संदेश दिला.

या प्रशिक्षण शिबिरात शारीरिक व मानसिक प्रशिक्षणाबरोबरच जपानी मार्शल आर्टसचे प्रशिक्षण देण्यात आले होते. राहुल गांधी यांनी स्वतः जिऊ-जित्सू आणि कराटेचे प्रात्यक्षिक सहभागी पदाधिकाऱ्यांसमोर करून दाखवले. मानसिक आणि शारीरिकदृष्ट्या सक्षम राहण्याचा संदेशही त्यांनी यावेळी दिला.

दरम्यान, राहुल गांधी यांच्या नाशिक दौऱ्याच्या पार्श्वभूमीवर भाजपने जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर आंदोलन केले. काँग्रेसने महिला आरक्षणसंदर्भातील भूमिकेचा निषेध करत भाजप कार्यकर्त्यांनी काळे कपडे व काळ्या रिबिनी परिधान करून राहुल गांधी यांच्या विरोधात घोषणाबाजी केली. त्यामुळे राहुल गांधी यांच्या दौऱ्यामुळे नाशिकमधील राजकीय वातावरण चांगलेच तापले. नाशिक दौऱ्यात राहुल गांधी यांनी आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या प्रतिनिधींशीही संवाद साधला. महाराष्ट्रातील काँग्रेस संघटनेला आगामी राजकीय आव्हानांसाठी तयार करण्याच्या दृष्टीने त्यांचा हा दौर महत्त्वाचा मानला जात आहे.

दिल. लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी बुधवारी सकाळी नाशिकला पोहोचले. येथे त्यांनी महाराष्ट्रातील काँग्रेसच्या वरिष्ठ नेत्यांची भेट घेतली. यानंतर प्रशिक्षण शिबिरात जाण्यापूर्वी त्यांनी आदिवासी विद्यार्थ्यांशीही संवाद साधला. काँग्रेसच्या एका अधिकाऱ्याने सांगितले की, राहुल गांधी यांनी जिल्हाध्यक्षांशी सुमारे दोन तास संवाद साधला. यादरम्यान त्यांनी जुजुत्सु आणि कराटेचे प्रात्यक्षिकही दिले. अधिकाऱ्यांनी म्हणण्यानुसार, गांधींनी नेत्यांना मानसिक आणि शारीरिकदृष्ट्या सक्षम होण्यास सांगितले आणि संघटनात्मक जबाबदाऱ्या पार पाडण्यासाठी दोन्ही स्तरांवर शक्ती आवश्‍यक असल्याचे सांगितले.

राहुल गांधी यांचा इंदूरमधील ‘स्टुडंट्स इको’ कार्यक्रम आता १९ सप्टेंबरला
भोपाळ : काँग्रेस नेते राहुल गांधी यांनी इंदूरमध्ये प्रस्तावित केलेल्या ‘छत्रो की गुंज’ कार्यक्रमाची तारीख बदलण्यात आली आहे. मूळतः १२ सप्टेंबर रोजी नियोजित असलेला हा कार्यक्रम जागेच्या अनुषंगाने पुढे ढकलण्यात आला आहे. काँग्रेस पक्षाला हा कार्यक्रम इंदूरच्या नेहरू स्टेडियममध्ये आयोजित करावा आहे. या संदर्भात, प्रदेश काँग्रेस अध्यक्ष जीतू पटवारी यांनी बुधवार, २ सप्टेंबर रोजी मुख्यमंत्री डॉ. मोहन यादव यांना फोन लिहून स्टेडियम उपलब्ध करून देण्याची आणि संबंधित अधिकाऱ्यांना आवश्यक सूचना देण्याची विनंती केली आहे. मुख्यमंत्र्यांना लिहिलेल्या पत्रात जीतू पटवारी यांनी म्हटले आहे की, ‘स्टुडंट्स इको’ हा केवळ एक राजकीय मेळावा नसून, विद्यार्थी आणि तरुणांशी थेट संवाद साधण्यासाठी एक व्यासपीठ आहे. या व्यासपीठावर शिक्षण, युवकांचे हक्क, रोजगार, संधी आणि भविष्य यांसारख्या विषयांवर चर्चा करण्याचा प्रस्ताव आहे. काँग्रेस पक्षाचे म्हणणे आहे की, विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी हे विद्यार्थी आणि तरुणांशी संबंधित प्रश्न राष्ट्रीय वचनां भाग बनवण्याच्या उद्देशाने हा संवाद आयोजित करत आहेत. या कार्यक्रमातही विद्यार्थ्यांना त्यांची मते व्यक्त करण्याची आणि शिक्षण व त्यांच्या भविष्याशी संबंधित मुद्द्यांवर मोकळ्यापणे चर्चा करण्याची संधी मिळेल. राज्य काँग्रेस अध्यक्षांनी आग्रह धरला की, इंदूर हे राज्यातील एक प्रमुख शैक्षणिक आणि युवा केंद्र असल्याने ‘स्टुडंट्स इको’साठी त्याची निवड करण्यात यावी. विरोधी पक्षनेते म्हणून राहुल गांधींच्या घटनात्मक पादाव्हाला देत, त्यांनी मुख्यमंत्र्यांना नेहरू स्टेडियम उपलब्ध करून देण्यास परवानगी देण्याचे आणि संबंधित अधिकाऱ्यांना आवश्यक सूचना देण्याचे आवाहन केले.

महिलांना नेतृत्वपट स्वीकारण्याचे केले आवाहन

बंगळूर : कर्नाटकचे मुख्यमंत्री डी. के. शिवकुमार यांनी बुधवारी महिलांचे सामर्थ्य आणि त्याग अधोरेखित करण्यासाठी रामायणातील सीतेच्या पात्राचा दाखला दिला. राज्याच्या आर्थिक विकासात महिला निर्णायक भूमिका बजावू शकतात आणि त्यांनी ग्रामपंचायतीपासून ते संसदेपर्यंतचा नेतृत्व पदांवर यायला हवे, असे ते म्हणाले. उर्बुटू कन्सोर्टियम ऑफ विमेन अंत्रोग्रेन्योस असोसिएशनने आयोजित केलेल्या ‘टुगेदर वी ग्रो-आंतरराष्ट्रीय महिला उद्योजकता दिना’च्या पाचव्या आवृत्तीचे उद्घाटन केल्यानंतर बोलतांना शिवकुमार म्हणाले की, आकांक्षांना न जुमानता व्यवसाय उभारणाऱ्या महिला आदर्श असतात.

‘रामायणात सीतेचे चारित्र्य प्रभू रामापेक्षाही महान आहे. तिचे त्याग आणि संघर्ष अनुकरणीय आहेत. स्त्रिया निर्मात्या आहेत आणि तुमच्यापैकी ज्यांनी आकांक्षांवर मात करून उद्योग उभारले आहेत, त्यादेखील आदर्श आहेत,’ असे शिवकुमार म्हणाले.

शिवकुमार यांनी महिला नेतृत्व आणि उद्योजकतेचा विषय मांडला. शासनाच्या प्रत्येक स्तरावर महिला नेतृत्वाची गरज असल्याचे मुख्यमंत्री म्हणाले आणि त्यांना सक्षम करण्याच्या राज्य सरकारच्या वचनबद्धतेचा पुरस्कार केला.

ते म्हणाले की, महिला फार पूर्वीपासून निर्मात्या, समस्या निवारक आणि निर्णयकर्त्या राहिल्या आहेत; त्या कुटुंब आणि संसंधाने सांभाळण्यासोबतच व्यवसायाही उभारतात.

‘जेव्हा त्यांच्या सर्जनशीलतेला, क्षमतेला आणि दृढनिश्चयाला भांडवल, तंत्रज्ञान आणि बाजारपेठेची उपलब्धता मिळते, तेव्हा ते काय निर्माण करू शकतात याला कोणतीही मर्यादा राहत नाही,’ असे ते म्हणाले. तसेच, त्यांच्या क्षमतेला बहर येण्यासाठी एक परिस्थिती निर्माण करणे ही सरकारची जबाबदारी आहे, असेही

त्यांनी पुढे सांगितले.

युवक आणि महिलांवरील विश्वासावर जोर देत शिवकुमार यांनी काँग्रेस सरकारच्या शक्ती, गृहलक्ष्मी, गृह ज्योती, अण्णा भाग्य आणि युवा निधी या पाच हमी योजनांवर प्रकाश टाकला. ‘शक्ती’ योजनेअंतर्गत महिला राज्यभरात सरकारी बसमधून मोफत प्रवास करतात. यामुळे त्यांचा आत्मविश्वास आणि स्वावलंबन वाढले आहे. भाजप आणि प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांनी हमी योजनांचा विरोध केला होता. गृहलक्ष्मी योजनेअंतर्गत राज्यातील १.२२ कोटी महिलांना प्रत्येकी २,००० रुपये मिळतात, ज्यामुळे त्यांना आल्या कुटुंबाचा उदरनिर्वाह करण्यास मदत झाली आहे,’ असे ते म्हणाले.

त्यांनी चार टक्के व्याजदराचे कर्ज, अनुदान आणि स्त्री शक्ती योजना यांसारख्या महिला-केंद्रित सरकारी योजनांचाही उल्लेख केला आणि दरवर्षी पदवीधर होणाऱ्या डॉक्टरांमध्ये महिलांचे प्रमाण ४०% असल्याचे नमूद केले.

‘तुम्ही फक्त स्वयंपाकघरापुरते मर्यादित नाही, तो म्हणाला. महिला नेतृत्व घडवतात आणि विकसित करतात.

महत्वाच्या बातम्या

जितेंद्र मिश्रा बनले अयोध्येतील राम मंदिर ट्रस्टचे पहिले CEO

लखनऊ : अयोध्येतील रामजन्मभूमी मंदिर ट्रस्टच्या CEO पदी जितेंद्र मिश्रा यांची निवड करण्यात आली आहे. ट्रस्टच्या बैठकीत माजी एअर मार्शल असलेले जितेंद्र मिश्रा यांच्या हाती मंदिराचा कारभार सोपवण्यावर शिफारसोर्तव झाला. जितेंद्र मिश्रा यावर्षी ३९ वर्षाच्या संवेनेतर ३० एप्रिलला निवृत्त झाले आहेत. माहितीनुसार, राम मंदिर ट्रस्टच्या पहिल्या CEO पदासाठी आज बैठक होती. त्यात निवृत्त एअर मार्शल जितेंद्र मिश्रा यांची पहिले सीईओ म्हणून नियुक्ती करण्यात आली. त्याशिवाय ३ नवे ट्रस्टी बनवण्यात आले. ज्यात अयोध्याचे मदन मोहन पंडित, शिकोहाबादचे निर्मला यादव आणि दिल्लीचे महेश भागवंतका यांचा समावेश आहे. ट्रस्टचे अध्यक्ष महंत नृत्य गोपाल दास यांच्या निवासस्थानी ही बैठक पार पडली.

विद्यार्थ्यांच्या पोषण आहारात

हलगर्जीपणा नको
पुणे : शाळेत मिळणारा पोषण आहार विद्यार्थ्यांसाठी केवळ दुपारचे जेवण नाही, तर अनेक मुलांसाठी दिवसातील महत्त्वाचा पौष्टिक आहार असतो. त्यामुळे त्यांच्या ताटात वाढला जाणारा प्रत्येक घास स्वच्छ, सुरक्षित आणि पौष्टिक असावा, यासाठी शिक्षण विभागाने आता शाळांवर अधिक जबाबदारी टाकली आहे. पीएम-पोषण योजनेअंतर्गत राज्यातील पाच शाळांसाठी ११-कलमी सूचना जारी करण्यात आली आहे. विद्यार्थ्यांना आहार देण्यापूर्वी धान्याचा दर्जा, स्वयंपाकाची स्वच्छता, पाण्याची गुणवत्ता आणि तयार अन्नाची चव याची काळजी घेण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. शिक्षण संचालक, प्राथमिक शरद गोसावी यांनी प्रसिद्धीपत्रकाद्वारेही माहिती दिली.

१४ कोटींचा निधी वळविला; भाजपाचा आमदार नरेंद्र भोंडेकरांवर हल्लाबोल

भंडारा : जिल्ह्यातील आणि शहरातील विकासकामांच्या निधीवरून महापौरांनी भाजप आणि शिंदेसेनेत पुरा महभेद उपजवून आले आहेत. भाजपाने आमदार भोंडेकरांवर विकासका निधी रोखल्याचा आणि दुरुपयोग करून निधी अन्य कामासाठी वळविल्याचा आरोप मंगळवारी झालेल्या पत्रकार परिषदेतून केला. तर, आमदार नरेंद्र भोंडेकर यांनी हे आरोप फेटाळून लावत, निधी जनतेच्या विकासकामांवरच खर्च करण्यात आल्याचे म्हटले आहे. भाजपाच्या वतीने नगराध्यक्ष मधुरा मदनकर यांच्या पुढाकारात नगरसेवक आणि भाजप संघटनेच्या पदाधिकाऱ्यांनी मंगळवारी दुपारी विश्रामगुहावर पत्रकार परिषद घेऊन अनेक आरोप केले. त्या म्हणाल्या, नगराध्यक्ष पदाची सुत्रे स्वीकारली, तेव्हा कोणताही विकास निधी पालिकेकडे नव्हता. निवडणुकीपूर्वी शहर विकाससाठी १७ कोटी रुपयांची कामे मंजूर होती, मात्र आमदार भोंडेकर यांनी वैशिष्ट्यपूर्ण योजनेसाठी असलेल्या या निधीतून १४ कोटींचा निधी पक्की तालुका संकुलासाठी वळविला. त्यामुळे मंजूर असलेले रस्ते, खडे बुजविणे आणि नाल्यांच्या बांधकामासह विविध नागरी सुविधांची कामे अडल्याचे मदनकर यांनी सांगितले.

SIR च्या तिसऱ्या टप्प्यातील पंजाब, हरियाणा, उत्तराखंड यांसारख्या अनेक राज्यांनी तारीख पुढे ढकलली
नवी दिल्ली : विशेष सखोल पुनरीक्षण (एसआयआर) प्रक्रियेच्या तिसऱ्या टप्प्यात सहभागी असलेल्या अनेक राज्यांनी अंतिम मतदार यादी प्रसिद्ध करण्याची तारीख वाढवली आहे. विविध कारणे देत, राज्यांनी अंतिम यादी प्रसिद्ध करण्याची तारीख ११ ते २८ दिवसांनी वाढवली आहे. निवडणूक आयोगाने १४ मे रोजी १६ राज्ये आणि तीन केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये एसआयआरचा तिसरा टप्पा सुरू केला होता. ही प्रक्रिया टप्प्याटप्प्याने राबवण्यात आली, ज्यामध्ये ३६.७३ कोटी मतदारांचा समावेश होता. या राज्यांचा तिसऱ्या टप्प्यात समावेश करण्यात आला आहे. SIR च्या तिसऱ्या टप्प्यात दिल्ली, ओडिशा, मिझोरम, सिक्कीम, मणिपूर, उत्तराखंड, आंध्र प्रदेश, अरुणाचल प्रदेश, हरियाणा, चंडीगड, तेलंगणा, पंजाब, कर्नाटक, मेघालय, महाराष्ट्र, सारखंड, नागालॅंड, त्रिपुरा आणि दारुआ आणि नगर हवेली आणि दमण आणि दीव यांचा समावेश आहे.

बसमध्ये १६ वर्षीय मुलीवर झालेल्या सामूहिक बलात्कार प्रकरणी पोलीस लवकरच आरोपपत्र दाखल...

नवी दिल्ली : दिल्ली पोलिसांनी स्त्रीपर बसमध्ये १७ वर्षीय मुलीवर झालेल्या सामूहिक बलात्कार प्रकरणाचा सखोल तपास सुरू केला आहे. सीसीटीवी फुटेज आणि आरोपींच्या एकाच मोबाईल फोनच्या लोकेशनच्या आधारे पोलीस बसच्या संपूर्ण मार्गाचा शोध घेत आहेत. ऑगस्टच्या पहिल्या आठवड्यात पडलेल्या या प्रकरणात लवकरच आरोपपत्र दाखल केले जाईल, असा दावा पोलीस अधिकाऱ्यांनी केला आहे. पोलिसांनी पीडितेचा जबाब पुरा नोंदवला. पीडितेने सांगितले की, तिचे हातपाय पडद्याने बांधण्याचा प्रयत्न करण्यात आला. एका वरिष्ठ पोलीस अधिकाऱ्याने सांगितले की, ४ ऑगस्टच्या रात्री बसच्या हालचालीचा माग क हडण्यासाठी पोलीस ग्रेटर नोएडातील काश्मिरी गेट, तिमरपूर पार्किंग आणि परी चौक यासह अनेक ठिकाणांहून गोळा केलेल्या सीसीटीवी फुटेजची तपासणी करत आहेत.

बसचा मार्ग शोधण्यासाठी सीसीटीवी फुटेजचाही वापर केला जात आहे. एका कॅमेऱ्यात बस हनुमान मंदिर उड्डाणपूल चढतांना दिसली. यामुळे बसचा मार्ग शोधण्यास मदत होईल, असा तपास अधिकाऱ्यांचा विश्वास आहे. पोलीस अधिकाऱ्याने सांगितले की, बसच्या हालचालीचा मागोवा घेण्यासाठी आणि प्रवासादरम्यान ती कुठे थांबली असेल हे ओळखण्यासाठी, आरोपींच्या मोबाईल फोनच्या लोकेशन डेटासोबत फुटेजचे विश्लेषण केले जात आहे. पोलिसांनी सांगितले की, बस जप्त करून आरोपींना अटक केल्यानंतर त्यांची लैंगिक क्षमता चाचणी करण्यात आली. न्यायवैद्यक तपासणीदरम्यान, बसमध्ये मुलीचे केस सापडले. पुढील न्यायवैद्यक पुराव्यासाठी तपास अधिकारी आता वाहनातून जप्त केलेल्या सीट कव्हर आणि इतर वस्तूंची तपासणी करत आहेत.

पुण्यात जरांगेच्या समर्थनार्थ मराठा समाज आक्रमक

काव्रज : मराठा आरक्षणाच्या मागणीसाठी जालना जिल्ह्यातील अंतरवाली सराठी येथे उपोषणाला बसलेले मराठा आंदोलक मनोज जरांगे पाटील यांच्या समर्थनार्थ पुण्यात मराठा समाज आक्रमक झाला आहे. सकल मराठा समाज आणि स्थानिक कार्यकर्त्यांच्या वतीने पुण्यातील गजबजलेल्या काव्रज चौकात ‘रास्ता रोको’ आंदोलन करण्यात आले. काव्रज चौकात शेकडो मराठा कार्यकर्ते व नागरिक एकत्र आले. त्यांनी रस्त्यावर बसून राज्य सरकारच्या कारभाराविरोधात आणि एएफ मराठा, लाख मराठा अशा जोदार घोषणा दिल्या. काव्रज चौक हा पुणे सातारा महामार्ग आणि शहराला जोडणारा अत्यंत महत्त्वाचा वाहतूक मार्ग आहे. आंदोलनामुळे महामार्गावह अंतर्गत रस्त्यांवर १ ते २ किलोमीटरपर्यंत वाहनांच्या लांबच लांब रांगा लागल्या होत्या.तीव्रता पाहता काव्रज चौकात देणामा ठोका पोलीस ताफा तैनात करण्यात आला होता. पोलिसांनी वाहतूक सुरळीत केली.

कार्यकर्त्यांशी संवाद साधून काही वेळांवर वाहतूक हळूहळू पूर्ववत केली. मनोज जरांगे पाटील यांच्या प्रकृतीची खालवती स्थिती पाहता सरकारने कोणताही विरोध न करता मराठा समाजाच्या मागण्या मान्य करण्यात अशी आक्रमक मागणी यावेळी आंदोलकांनी केली. मागण्या पूर्ण न झाल्यास हे आंदोलन अधिक तीव्र करण्याचा इशाराही मराठा क्रांती मोर्चाच्या वतीने देण्यात आला आहे. यावेळी पोलीस उपयुक्त मिलिंद जोडगारा अत्यंत महत्त्वाचा वाहतूक मार्ग आहे. आंदोलनामुळे महामार्गावह अंतर्गत रस्त्यांवर १ ते २ किलोमीटरपर्यंत वाहनांच्या लांबच लांब रांगा लागल्या होत्या.तीव्रता पाहता काव्रज चौकात देणामा ठोका पोलीस ताफा तैनात करण्यात आला होता. पोलिसांनी वाहतूक सुरळीत केली.

देशातील ७४९ पैकी ३५० जिल्ह्यांत दुष्काळसदृश स्थिती

नागपूर : देशातील यंदाच्या मान्सूनची स्थिती चिंताजनक असून, ७४९ जिल्ह्यांपैकी तब्बल ३५० जिल्ह्यांत पर्जन्याची तुट नोंदविली आहे. यामध्ये ३१२ जिल्ह्यांत पाऊस अल्प, तर ३८ जिल्ह्यांत अत्यल्प झाला आहे. त्यामुळे देशातील जवळपास ४७ टक्के जिल्ह्यांमध्ये दुष्काळसदृश परिस्थिती निर्माण झाली आहे. ऑगस्टमधील पावसाची मोठी तुट आणि वाढलेल्या तापमानामुळे परिस्थिती आणखी गंभीर होण्याची शक्यता आहे.

देशात ऑगस्टमध्ये सरासरी २५.४९ मिमी च्या तुलनेत यंदा २१३.३ मिमी पाऊस झाला, जो सरासरीपेक्षा १६.३ टक्के कमी आहे. १९०१ पासूनचा विचार करता ऑगस्ट २०२६ हा १७ वा सर्वात कमी पावसाचा ऑगस्ट, तर २००१ नंतरचा ७ वा सर्वात कमी पावसाचा महिना ठरला आहे. जूनमध्ये १०६.८ मिमी पाऊस झाला. सामान्य १६५.३ मिमीच्या तुलनेत इथल ३५.४ टक्के तुट राहिली. जुलैमध्ये मात्र २८३.३ मिमी म्हणजे सरासरीपेक्षा पाऊस पडल्याचा आढावा आहे. मात्र, पावसाळ्याचे इतर दोन महिने कमकुवत

ठरल्याने येत्या काळात देशाच्या ५० टक्के भागात तीव्र जलसंकटाचा सामना करावा लागण्याची भीती व्यक्त केली जात आहे. ऑगस्टमध्ये देशाचे सरासरी तापमान २८.०१ अंश सेल्सियस राहिले. हे १९०१ नंतरचे ऑगस्टचे सर्वाधिक सरासरी तापमान ठरले. विदर्भाचे किमान तापमानही २४.३६ अंशांखाले विक्रमी ठरले, तर कमाल तापमान ३१.६६ अंश होते. सप्टेंबरमध्येही कमी पावसाचा अंदाजः सप्टेंबरमध्ये देशभरात सामान्यपेक्षा कमी पाऊस पडण्याची शक्यता आहे. सप्टेंबरचा दीर्घकालीन सरासरी पाऊस १६७.९ मिमी असून, यंदा तो २१ टक्क्यांपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता वर्तविण्यात आली आहे. बहुतांश देशात कमाल व किमान तापमान सामान्यपेक्षा अधिक राहण्याचा अंदाज आहे.

परिवर्तन जाहिरात दरपत्रक
पूर्ण पान - ५० हजार रुपये
अर्ध पान - ३० हजार रुपये
पाव पान - १५ हजार रुपये

शुभेच्छा वैयक्तिक जाहिरात ४ हजार रुपये
वाचकांना आवाहन

आम्ही वाचतो, तुम्हीपण वाचा!

टोप - पॅमेंट अनॉदर

दैनिक बहुजन सौरभ

बहुजनांच्या सामाजिक व सांस्कृतिक चळवळीचे मुखपत्रक

नियमित अंक

आपल्या शुभेच्छा व जाहिराती पाठवाव्यात.

:: दैनिक बहुजन सौरभ कार्यालय ::

१/२, स्वराज कॉलनी, अजनी पोलिस स्टेशनजवळ, वंजारीनगर, पाण्याच्या टाकीजवळ, मेडिकल कॉलेज मागे, तुकडोजी हाराज पुतळ मार्ग, नागपूर-४४००२४
 मेल - bahunjansaurabh@gmail.com
 संपर्क - 9422860648, 9421588901

गुरुवार, ०३ सप्टेंबर २०२६

Thursday, 03 September 2026

प्रत्येक अडचणीत एक मोठा विजय लपलेला असतो...

बहुजन सौरभ

BAHUJAN SAURABHA

रामायणाचा जन्म हा इ.स. पहिल्या शतकातील असून त्याला आतापर्यंत फार झाले तर दोन हजार वर्षे पूर्ण झालेली आहेत. हे संशोधन रामायणाची भाषा व मानवाच्या मंदूची वैचारिक शक्ती याच्या आधारे भाषाशास्त्र व मानसशास्त्र याच्या वैज्ञानिकांनी काढलेला आहे. या रामायणाचे मूळ कथानक हे बौद्ध वाङ्मयाच्या जातक कथेतून घेतल्याचेही आज संशोधनाती सिद्ध झालेले आहे व ते जगानेही मान्य केलेले आहे. तसेच हे रामायण म्हणजे आदिवासी व परकीय आर्यब्राह्मण यांचे युद्ध आहे असे स्वतः मत 'डिस्कव्हरी ऑफ इंडिया' या ग्रंथात पं. जवाहरलाल नेहरूच नोंदवतात. तसेच या रामायणावर पेरियार रामास्वामी यांनी 'सच्ची रामायण' नावाचा चांगला ग्रंथ लिहून त्याची योग्यच समीक्षा केलेली आहे. तसेच रामायण हा ग्रंथ एक काल्पनिक कथानक असून त्याचा इतिहासाशी कोणताच जवळचा संबंध नाही. तरीही त्याला धार्मिक ग्रंथाची मान्यता असून तो आजही हिंदू जनमानसांच्या मेंदूवर अधिराज्य गाजवत आहे. हे या ग्रंथाचे विशेषत्व आहे. रामायणावर आज अनेक आवृत्ती उपलब्ध असून त्यात प्रामुख्याने वाल्मिकी रामायणाला निश्चित स्वरूपाचे स्थान असून वाल्मिकीलाच त्याचा आद्य रचनाकार मानतात. यामुळे रामायणातील रामाचा बाप कोणीही असला तरी रामाला हजारोवर्षे प्रसिद्धीच्या झोतात जीवंत ठेवणारा बाप वाल्मिकीचा आहे असे समजण्यास कोणतीही हरकत नाही. असे त्याच्या आजपर्यंतच्या वाटचालीवरून सहज समजून येते. वाल्मिकी हा या ग्रंथाचा मूळ रचनाकार असून, तो जन्माने व वंशाने कोट्टी जातीचा असून तो मूळचा भारतीय मातीचा आजच्या भाषेत आदिवासी वंशाचा पहिला रामायणाचा भाष्यकार व रचनाकार आहे. यामुळे वाल्मिकी आदिवासी भाष्यकाराच्या रूपाने हिंदू धर्मीला रामायण हि मिळालेली देणगी आहे व तिच्यावरच संपूर्ण हिंदू धर्माचा पाया व डोलारा उभा आहे. हे आपण प्रथमतः मूळातून तटस्थपणे समजून घेतले पाहिजे. रामायणातील राम हा ब्राह्मणी वंशाचा असून यातील रावण हा आदिवासी आहे. यामुळेच याला पं. नेहरूंनी ब्राह्मण विरुद्ध आदिवासी झगडा म्हटलेले असावे असे स्पष्टपणे दिसून येते. भारतीय मातीत राम होऊन गेल्याचा किंवा रावण नावाचा राजा श्रीलंकेत होऊन गेल्याचा ठोस पुरावा आजपर्यंत सापडलेला नाही, असा दावा लेखात करण्यात येतो. अयोध्या ही बौद्ध वाङ्मयातील जातक कथेतल्या रामपुताची जन्मभूमी असल्याचेही लेखकाचे मत आहे. पुढे रामपुतालाच रामायणातील रामाचा दर्जा दिल्याने अयोध्या रामाची जन्मभूमी ठरवली गेली, असा या लेखाचा दावा आहे. राम-रावण संघर्षाची सुरुवात शूर्पणखेच्या विटंबनेपासून झाली, असे रामायणातील कथानकावरून दिसते. राम दक्षिणेकडील रावणाच्या प्रदेशात सीता व लक्ष्मणसह राहत होता. त्या प्रदेशावर शूर्पणखेचा अधिकार असल्याचे कथेत नमूद आहे. तिचे लक्ष्मणावर प्रेम बसले आणि तिने त्याच्यापुढे आपली इच्छा व्यक्त केली. मात्र तिच्या प्रेमाला प्रतिसाद देण्याऐवजी तिची नाक-कान कापून विटंबना करण्यात आली. भाऊ म्हणून शूर्पणखेवर प्रेम करणाऱ्या रामाचा संताप स्वाभाविक होता, अशी लेखकाची भूमिका आहे. याच घटनेतून पुढे राम-रावण संघर्ष उभा राहिला. लेखकाच्या मते, येथे स्त्रीच्या सन्मानाचा आणि आदिवासी समाजाशी असलेल्या भेदभावाचा प्रश्न निर्माण होतो. जर शूर्पणखा ब्राह्मण कन्या असती, तर तिच्याशी अशी वाणपूक झाली असती का, असा प्रश्न उपस्थित केला

रामायणातील आदिवासींची भूमिका

जातो. रावणाने सीतेचे अपहरण केले, ही घटना चुकीची असली तरी तिला अशोकवनात ठेवून त्याने तिच्या शीलाला धक्का दिला नाही, असे लेखक नमूद करतो. याउलट शूर्पणखेची विटंबना ही रामाच्या वर्तनातील नैतिक विसंगती असल्याचे प्रतिपादन केले आहे. रामायणातील शक्तीची घटना देखील लेखक वेगळ्या दृष्टिकोनातून पाहतो. रामाने शक्तीची उद्दी बोरे खाल्ली, म्हणून राम समतावादी होता, असे सांगितले जाते. मात्र लेखकाच्या मते, शक्ती ही दक्षिणेतील एका प्रदेशाची मालक व राणी होती आणि तिच्याकडे विशिष्ट मंत्रविद्या होती. ती विद्या रावणाविरुद्धच्या संघर्षात उपयोगी पडू शकते, याची रामाला माहिती होती. त्यामुळे शक्तीकडून उद्दी बोरे स्वीकारणे हे समतेपेक्षा त्या मंत्रविद्येच्या प्राप्तीसाठी असलेले कृत्य होते, असा लेखकाचा दावा आहे. याच संदर्भात भारती आणि बिभीषण यांचाही प्रश्न उपस्थित केला जातो. भारती हा आदिवासी परंपरेशी जोडलेला असून रामाचा अत्यंत निष्ठवान भक्त होता. बिभीषण हा रावणाचा सख्खा भाऊ असूनही युद्धाच्या काळात रामाच्या बाजूने गेला. तरी रामाने त्यांश्वरी शक्तीप्रमाणे उद्दी अन्न खाल्ले किंवा समतेचे प्रतिकात्मक वर्तन केले, अशी घटना रामायणात दिसत नाही, असे लेखक म्हणतो. त्यामुळे शक्तीच्या उद्देच्या बोर्याचा प्रसंगाला केवळ समतेचे प्रतिक मानणे योग्य नाही, असा निष्कर्ष मांडला आहे. राम-रावण युद्धाबाबतही लेखक युद्धनैतिकतेचा मुद्दा उपस्थित करतो. युद्ध सूर्योदयापासून सूर्यास्तपर्यंत चालत असे आणि ठराविक नियम पाळले जात असत, असे रामायणाच्या कथानकावरून लेखक नमूद करतो. रावणाला पराभूत करणे कठीण जात असताना त्याच्यावर दगड-विटांचा नारा करून त्याचे धनुष्य चालवणे अवघड करण्यात आले आणि त्यानंतर रामाने बाणाने त्याचा वध केला, अशी मांडणी लेखात आहे. त्यामुळे

दीपक गायकवाड
मो. 97650 46493

रावणावर शस्त्र चालवणे हेही नैतिकतेला धरून नव्हते. हा नैतिकतेचा नियम मोडूनच रामाने हे युद्ध अनैतिकतेने जिंकले. यात कोणताच पुरुषार्थ नव्हता. तरी आज रामाने रावणाला मारले असा गैरसमज आहे. खरे तर रावणाला रामाने नव्हे तर खरी व सत्यवादी नैतिकतेने रावणाला मारले हेच खरे आहे. अशाही अवस्थेत रामाने रावणाकडे लक्ष्मणाला पाठवून राज्यशास्त्राचे धडे घेण्यास सांगितले व रावणाने संपूर्ण वैर विसरून लक्ष्मणाच्या प्रत्येक राजकीय प्रसंगाला मृत्यूची घडका मोजत मोजत उत्तर दिले. म्हणजेच रावणाने दिलेल्या ज्ञानाचा उपयोग रामाला अयोध्येला गेल्यावर व राजगादीवर बसल्यानंतर योग्यपणे झाला. हे रामायणाच्या कथानकावरून सहज समजून येते. म्हणजेच रावणाला ईतका राम हा निवृत्तीला, धर्षशील व तत्परील हा कधीच नव्हता. तरीही केवळ रावणाला मारले म्हणून रामाचा पिढ्यापिढ्यांचा नायक ठरला. तर तत्परील रावण सत्यवादी व बुद्धीवादी असूनही पिढ्यापिढ्यांचा खलनायक ठरला. हे रामायणाचे एक कधीही न पटणारे कोडेच म्हणावे लागेल. ●●

बुद्धाचा निसर्गवाद स्वीकारण्याशिवाय जगाला पर्याय नाही...

हिमालयाच्या कुशीत नेपाळात सप्टेंबर २०२४ मध्ये कसलही पाऊल नसतानाही नद्यांना महापूर आला. त्या महापूराने तथ्यात गौतम बुद्धांची मूर्ती अग्नी स्थिर आणि सुस्थित असलेला व्हिडिओ सोशल मीडियावर प्रचंड व्हायरल झाला. हे दृश्य संकटाच्या काळातही शांतता, संयम, सहिष्णुता आणि अद्वंद्व आत्मविश्वासाचे एक मोठे प्रतिक असल्याचे मानले जाते. कारण तथागत बुद्ध म्हणतात, जगात दुःख आहे. दुःखाचे पट्टे उठवून, म्हणजे दुःख निवारण्याचा मार्ग सापडेल. परंतु मानवाने विकासाच्या नावाखाली सद्वाट्टापासून हिमालयापर्यंत पर्यावरणाशी छेडछाड करीत आहे. गंगा नदीचे पाणी पवित्र म्हणून जीव जगणाऱ्या माणसाच्या तोंडात अस्वच्छा क्षणी पाणी सोडले जाते. पण पवित्र म्हणजे काय तर त्या पाण्यात इतर नदीच्या पाण्यापेक्षा ऑक्सिजन जास्त आहे. पण त्याच पवित्र नदीत मेलेली प्रेत टाकून पवित्र पाणी दूषित करणारे कुंभमेळासाठी मोठ्या प्रमाणात जंगल तोड करून पर्यावरणाचा समतोल बिघडवत आहेत आणि करोडो लोक एकत्र येऊन स्नान करून नदीचे पवित्र पाणी दूषित करीत आहेत. चीन देश तर पृथ्वीच्या कवचात १०,००० मीटर खोल छिद्र पाहून ऊर्जा सुरुक्षा, वैज्ञानिक संशोधन आणि भूगर्भातील संसाधनांचा शोध घेत जागतिक बाजारपेठेवर वर्चस्व प्रस्थापित करू पाहत आहे. हिमालयाच्या टोकावर ट्रेन नेऊन जगाचे डोळे दिपून टाकताना चीन आश्चर्यचकित करणे ब्रीज उभारत असला तरी सोशीक निसर्ग हा नेहमीच अति तिथे माती करतो. हे नेपाळच्या महाप्रलयाने दाखवून दिले आहे. बर्फ वितळून बोडद्या होणारा हिमालयबद्दल, बुद्ध जन्मभूमी, नेपाळ बुद्ध कर्मभूमी, भारत बुद्ध विचारभूमी, चीनप्रमाणे भूतान, तिबेटसारख्या कोणत्याच देशाला त्याची चिंता नाही. हिमालयातून वाहणाऱ्या सुमारे ६३ ७०० हिमनद्यांमधील १० मोठ्या नद्या आशिया खंडातून वाहत आहेत. या नद्यांवर जवळपास २०० कोटी लोकांचे जीवनमान अवलंबून आहे. एक संशोधन अंती सिद्ध झाले आहे की, १९७५ सालापासून दरवर्षी हिमालयावरील बर्फाची जाडी २७ मीटरने घटत आहे. १९९० ते २०२० मध्ये हिमनद्यांचे क्षेत्रफळ १२ टक्क्याने तर बर्फाचे क्षेत्रफळ ९ टक्क्याने घटलेले आहे. २००० सालापासून बर्फ वितळण्याचे प्रमाण दुप्पटीने वाढलेले आहे. ७४ टक्के हिमनद्यांचा थेट संबंध भारताशी असल्याने अमेझॉनचे जंगल नऊ दशेचे पसरलेले असून जगातील सर्वात मोठे उष्णकटिबंधीय वर्षावन आहे. त्याला जाळून जगाचा ऑक्सिजन म्हणजे श्वसन रोखला जात आहे. बुद्ध काळात भंते जीवक यांनी साडेतीन लाख प्रकारच्या झाडे वनस्पतीची नोंद करून यातील प्रत्येक झाड मानवी कल्याणासाठी फायद्याचे आल्याची नोंद करून ठेवलेले आहे. परंतु पृथ्वीच्या पोटातील पाण्याची पातळी इतकी खोल गेली की कित्येक वनस्पतीची मूळ पाणी शोषून घेत नसल्याने कित्येक आयुर्वेदिक वनस्पतीच्या जातींचा जाती नष्ट झाल्या आहेत. आप जियो और हमे भी जिने दो। हा निसर्गाचा नियम असल्याने संपूर्ण सजीव सृष्टीचा कल्याणासाठी जगाला बुद्धाचा नियमवाद स्वीकारण्याशिवाय पर्याय नाही. ●●

आनंद म्हस्के

मो. 8652325032

अंधश्रद्धेविना, निसर्गाच्या आणि विज्ञानाच्या नियमांचा आदर करत, सजगतेने आणि करुणेत मानवी जीवन जगण्याचा मार्ग होव. 'जगाचे फुफ्फुस' असलेले अमेझॉनचे जंगल नऊ दशेचे पसरलेले असून जगातील सर्वात मोठे उष्णकटिबंधीय वर्षावन आहे. त्याला जाळून जगाचा ऑक्सिजन म्हणजे श्वसन रोखला जात आहे. बुद्ध काळात भंते जीवक यांनी साडेतीन लाख प्रकारच्या झाडे वनस्पतीची नोंद करून यातील प्रत्येक झाड मानवी कल्याणासाठी फायद्याचे आल्याची नोंद करून ठेवलेले आहे. परंतु पृथ्वीच्या पोटातील पाण्याची पातळी इतकी खोल गेली की कित्येक वनस्पतीची मूळ पाणी शोषून घेत नसल्याने कित्येक आयुर्वेदिक वनस्पतीच्या जातींचा जाती नष्ट झाल्या आहेत. आप जियो और हमे भी जिने दो। हा निसर्गाचा नियम असल्याने संपूर्ण सजीव सृष्टीचा कल्याणासाठी जगाला बुद्धाचा नियमवाद स्वीकारण्याशिवाय पर्याय नाही. ●●

बहुजन सौरभ

वाचकांचे विचारपिठ

ऐतिहासिक दस्तऐवज

अतिशय वास्तववादी आणि ऐतिहासिक आंबेडकरवादी गीतांचा दस्तऐवज पुढच्या पिढीसाठी आणि समकालीन पिढीसाठी अतिशय महत्त्वाचा आहे. लोक सहज गाणे गुणगुणतात, मात्र त्या गाण्यामागचे परिसर, त्या गाण्यामागचे नाव, आजवा आणि समाजाप्रती असलेली जाणीव याची माहिती फार कमी लोकांना असते. या अनुषंगाने आपण आंबेडकरवादी गीतकार लेखकांचा इतिहासात समाजापुढे ठेवत आहात. हे अतिशय महत्त्वाची गोष्ट आहे अतिशय अभ्यासपूर्ण आणि तालीक मांडणी केली आहे. उत्तरोत्तर आपण आंबेडकरवादी गीतांचा, इतिहासाचा, दस्तऐवज तयार करीत आहात, तो नक्कीच ऐतिहासिक दस्तऐवज ठरेल, येणाऱ्या पिढीसाठी अभ्यासाच्या दृष्टिकोनातून अत्यंत महत्त्वाचे आहे. ●●

- प्रा. विक्रान्त मेश्राम

तिबेटमधील यारलुंग त्सांगपो (ब्रह्मपुत्रा) नदीवर चीन बांधत असलेल्या महाकाय धरणचा भारताला मोठा धोका आहे. भारत आणि चीन यांच्यात पाणीवाटापाबाबत कोणताही औपचारिक करार नसल्यामुळे भारताला पुरेशी पाण्याला मिळण्याची अनिश्चितता असल्याने भविष्यात वांटेर बाँबचा मोठा धोका नियमान होऊ शकतो. जागतिक तापमान वाढ आणि हवामानातील बदलांमुळे हिमालयावरील ग्लेशियर अस्थिर होत आहे. पर्यावरणाचा समतोल

बिघडला असल्याने हिमालयातील बर्फादीत खडक उघडे पडून फारच कमजोर होत आहेत. त्यामुळे हिमालय परिसर आणि हिमालय पायथ्याला असणाऱ्या देशांनी सतत सावधगिरी बाळगण्याची खरी गरज आहे. नेपाळसारख्या महाप्रारल्यांचा धोका वाढला असताना बंधुत्व आणि मैत्रीचा अभाव असलेल्या आशिया खंडातील देशांनी त्यांच्या देशाचा कोणताही धार्मिक वाद असो. पण बुद्धाचा निसर्गवाद समजून घेण्याची खरी गरज आहे. कारण बुद्धाचा धर्म हा संपूर्णपणे निसर्गाच्या नियमांवर आणि विज्ञानावर आधारित आहे. बुद्धाने या विश्वाचा निर्माता म्हणून कोणत्याही कार्याकडे 'ईश्वर'चे अस्तित्व आणि अलौकिक शक्ती नाकारलेली आहे. निसर्गाच्या स्वतःच्या 'कार्यकारण भावाचा' (प्रतित्यसमुत्पाद) नियमावर चालतो. कोणतीही गोष्ट कारणशिवाय घडत नाही; जर कारण असेल तरच कार्य घडते, हा पूर्णपणे वैज्ञानिक आणि निसर्गवादी नियम बुद्धाने मांडला. निसर्गातील प्रत्येक सजीव आणि निर्जीव गोष्ट सातत्याने बदलत असते, कोणतीही गोष्ट कायमस्वरूपी किंवा स्थिर नाही. याला बुद्धाने 'क्षणिकवाद' किंवा 'अनित्यता' म्हटले आहे. बुद्धाचे संपूर्ण जीवनप्रवास निसर्गाच्या सान्निध्यात झाल्याने बौद्ध धर्माचा आधाररहिता केवळ मानवाचा विचार करत नाही, तर वनस्पती, प्राणी, पक्षी आणि संपूर्ण पर्यावरण यांच्यात एक संतुलन आणि सुसंवाद राखण्यास सांगते, निसर्गवादाचा गाथा - बुद्ध म्हणजे निसर्ग आणि निसर्ग म्हणजे बुद्ध होव. थोडक्यात सांगायचे तर, बुद्धाचा निसर्गवाद म्हणजे कोणत्याही धर्माच्या आणि विज्ञानाच्या नियमांचा आदर करत, सजगतेने आणि करुणेत मानवी जीवन जगण्याचा मार्ग होव. 'जगाचे फुफ्फुस' असलेले अमेझॉनचे जंगल नऊ दशेचे पसरलेले असून जगातील सर्वात मोठे उष्णकटिबंधीय वर्षावन आहे. त्याला जाळून जगाचा ऑक्सिजन म्हणजे श्वसन रोखला जात आहे. बुद्ध काळात भंते जीवक यांनी साडेतीन लाख प्रकारच्या झाडे वनस्पतीची नोंद करून यातील प्रत्येक झाड मानवी कल्याणासाठी फायद्याचे आल्याची नोंद करून ठेवलेले आहे. परंतु पृथ्वीच्या पोटातील पाण्याची पातळी इतकी खोल गेली की कित्येक वनस्पतीची मूळ पाणी शोषून घेत नसल्याने कित्येक आयुर्वेदिक वनस्पतीच्या जातींचा जाती नष्ट झाल्या आहेत. आप जियो और हमे भी जिने दो। हा निसर्गाचा नियम असल्याने संपूर्ण सजीव सृष्टीचा कल्याणासाठी जगाला बुद्धाचा नियमवाद स्वीकारण्याशिवाय पर्याय नाही. ●●

भारतीय समाज एक शांत पण अत्यंत गंभीर सामाजिक धर्माचा भारताला मोठा उंबरठ्यावर उभा आहे. हे परिवर्तन राजकीय किंवा आर्थिक उलथापालथीचे नसून बदलत्या कौटुंबिक आणि वैवाहिक मूल्येचे आहे. एकेकाळी आयुष्याचा अविभाज्य भाग मानला जाणारा विवाह आज अनेक तरुण-तरुणींसाठी पर्याय बनत चालला आहे. शिक्षण, करिअर, आर्थिक स्वावलंबन, शहरीकरण आणि वैयक्तिक स्वातंत्र्य यांच्या वाढत्या प्रभावामुळे विवाहाचे वय पुढे ढकलले जात आहे. काही जण तर विवाह न करण्याचाही निर्णय घेत आहेत. त्यामुळे प्रश्न उपस्थित होतो, येणारा काळ अविवाहितांचे युग ठरणार आहे का? भारतीय समाजव्यवस्थेत विवाह ही केवळ नव ज्योतीची वैयक्तिक बाब मानली जात नाही. तो कुटुंब, संस्कृती, परंपरा आणि सामाजिक स्थिरांचा आधारस्तंभ मानला जातो. शतकांनुसार विवाहसंस्थेने नातेसंबंधांची वीण घडू केली आणि पुढील पिढ्यांच्या निर्मितीचा पाया घातला. मात्र बदलत्या जीवनशैलीमुळे विवाहाबद्दलच्या संकल्पना झपाट्याने बदलत आहेत. आजची पिढी पूर्वीच्या पिढीपेक्षा वेगळ्या परिस्थितीत वाढली आहे. एकेकाळी वीस ते पंचवीस वर्षांच्या वयोगटात विवाह होणे सामान्य मानले जात होते. आज अनेक तरुण-तरुणी तीस वर्षांपेक्षाही विवाहाचा निर्णय घेत नाहीत. काही जण करिअरमध्ये स्थिर होण्याची वाट पाहताना, काही आर्थिक स्वावलंबनाला प्राधान्य देतात, तर काहीना वैवाहिक जबाबदाऱ्यांपेक्षा स्वतंत्र जीवन अधिक आकर्षक वाटते. शिक्षण आणि करिअरच्या स्पर्धेत विवाहाला दुय्यम स्थान दिले आहे. उच्च शिक्षणासाठी तरुण-तरुणी मोठ्या शहरांत किंवा परदेशात जातात. त्यानंतर नोकरी, व्यवसाय, बदली आणि आर्थिक प्रगती यांचा पाहणीला सुरु लागतो. परिणामी विवाहाचा विषय सतत पुढे ढकलला जातो. पालकही अनेकदा "आधी करिअर, मग विवाह" या विचाराला प्रोत्साहन देतात. परंतु करिअरची शर्यत संपण्याचे निश्चित वय नसते. त्यामुळे विवाहाचा निर्णय पुढे ढकलत असताना आयुष्याचा महत्त्वाचा काळ निघून जातो. दुसरी महत्त्वाची बाब म्हणजे आर्थिक स्वावलंबन. पूर्वी कुटुंब हे आर्थिक आणि सामाजिक सुरक्षेचे प्रमुख साधन होते. आज व्यक्तीला स्वतंत्रपणे राहूनही चालणे जीवन जगणे शक्य झाले आहे. त्यामुळे विवाह ही गरज नसून जीवनातील एक पर्याय आहे, अशी मान्यता विकसित: शहरी भागात वाढताना दिसते. मात्र या बदलांचे सामाजिक परिणामही गंभीर आहेत. विवाहाचे वय वाढल्याने जन्मदराने पडणारा होतो. जगण, दक्षिण कोरिया आणि इटलीसारख्या देशांमध्ये घटना जन्मदर आणि वाढती वृद्ध

येणारा काळ अविवाहितांचे युग ठरणार आहे का?

लोकसंख्या ही मोठी सामाजिक समस्या बनली आहे. भारताची परिस्थिती अद्याप तितकी गंभीर दिसत नाही तरी महानगरांमध्ये त्याची प्रथमिक चिन्हे दिसू लागली आहेत. लहान कुटुंबे, एकुलती एक मुले आणि वाढता एकटेपणा ही त्याची काही उदाहरणे आहेत. अविवाहित राहण्याच्या वाढत्या प्रवृत्तीचा परिणाम कौटुंबिक रचनेवरील होऊ शकतो. संयुक्त कुटुंब व्यवस्था आधीच कमकुवत झाली आहे. त्यात विवाह उशिरा होणे किंवा न होणे यामुळे कुटुंबसंस्थेची परंपरेकरीत रचना आणखी बदलू शकते. वृद्ध पालकांच्या आधाराचा प्रश्न निर्माण होऊ शकतो. पुढील पिढीची साखळी कमकुवत झाल्यास सामाजिक नातेसंबंधांचे जाळेही हळूहळू सडकू शकते. मात्र याचा अर्थ विवाह न करणारे सर्व लोक चुकीचे आहेत, असा अजिबात नाही. प्रत्येक व्यक्तीला आपल्या जीवनाविषयी निर्णय घेण्याचा अधिकार आहे. काही जण जाणीवपूर्वक अविवाहित राहण्याचा निर्णय घेतात आणि त्यात समाधानही असतात. काहींसाठी विवाह योग्य पर्याय नसू शकतो. त्यामुळे विवाहाची सक्ती करणे किंवा अविवाहित व्यक्तींना दोष देणे योग्य नाही. प्रश्न व्यक्तिस्वातंत्र्याचा नसून सामाजिक संतुलनाचा आहे. खरी समस्या विवाह उशिरा होण्यात आहे, तर जीवनातील प्राधान्यक्रमाला असंतुलनात आहे. करिअर, पैसा आणि प्रतिष्ठा महत्त्वाची आहेतच, परंतु नातेसंबंध, कुटुंब आणि भावनिक आधार यांनाही तितकेच महत्त्व आहे. आधुनिक जीवनशैलीत

आर्थिक स्थिरा या सर्व गोष्टी आधी पूर्ण करण्याची अपेक्षा करतात. परिणामी विवाहाचा निर्णय पुढे ढकलला जातो. मुलुंछा आधुन्याबाबत निर्णय घेताना त्यांच्या भावनिक आणि सामाजिक गरजांची विचारणे योग्य आवश्यक आहे. समाजानेही बदलत्या वास्तवाला समजून घेतले पाहिजे. आजची पिढी पूर्वीच्या पिढीसारखी विचार करणार नाही, हे स्वीकारावे लागेल. विवाहाबाबत संवाद अधिक खुला, संमंजस आणि वास्तववादी असला पाहिजे. विवाह म्हणजे केवळ सामाजिक दबाव किंवा परंपरेचे पालन नसून परस्पर आदर, जबाबदारी, विश्वास आणि सहजीवनाची तयारी आहे. हे तरुणांना समजणे आवश्यक आहे. भारतासारख्या देशात कुटुंबसंस्था अजूनही आधुनिक जीवनाचा कण आहे. त्यामुळे विवाहसंस्थेचे महत्त्व पूर्णपणे संतुष्टात येईल, असे म्हणणे वाचते ठरेल. मात्र विवाहाचे वाढते वय, अविवाहित राहण्याची प्रवृत्ती आणि घटना जन्मदर याकडे दुर्लक्ष करूनही चालणार नाही. शेवटी प्रश्न एवढाच आहे, आधुनिकतेच्या नावाखाली आपण नातेसंबंधांचे महत्त्व विसरत तर नाही ना? करिअर, पैसा आणि यशस्वीता ही कुटुंब, संस्कार आणि परस्पर आभाराला नात्यांहीनी असते. जर पुढील पिढीने विवाहसंस्थेकडे केवळ ओझे किंवा बंधन म्हणून पाहण्यास सुरुवात केली, तर त्याचे परिणाम वैयक्तिक पातळीपुढे मर्यादित राहणार नाहीत. म्हणून आज गरज आहे ती संतुलित विचारांची, संमंजस निर्णयांची आणि नातेसंबंधांच्या पुनर्मूल्यांकनाची. कारण विकासाची खरी व्याख्या केवळ आर्थिक समृद्धी नसून मजबूत कुटुंबे, सुदृढ नातेसंबंध आणि भावनिकदृष्ट्या समृद्ध समाज ही देखील आहेत. येणारा काळ अविवाहितांचे युग ठरल की नाही, हे भविष्य ठरलेच; पण कुटुंबसंस्था, विवाह आणि मानवी नातेसंबंधांचे महत्त्व कधीच संपणार नाही, हे तितकेच खरे. ●●

प्रविण बागडे

9923620919

घेगुल्ल्या... घे राणी... घे राजा... घे एका... चल्, डाव टाक !" पर्यायी पाने हातात घेतलेली माणसे, पैशांची पैज, जिंकण्याची उत्सुकता आणि हरल्यानंतर पुढचा डाव खेळून नुकसान भरून काढण्याची धडपड, ग्रामीण भागातील काही ठिकाणी दिसणारे हे चित्र केवळ करमणुकीचे नाही. या पत्त्यांच्या डावांमागे अनेकदा एखाद्या कुटुंबाचा पैसा, एखाद्या मुलाचे शिक्षण, एखाद्या घराची गरज आणि एखाद्या माणसाचा अनमोल वेळ हरवत आहेत. म्हणूनच आज भांबून स्वतःला विचारण्याची वेळ आली आहे, आपल्या हातातील पत्त्यांची पाने आपले जीवन तर विस्कटत नाहीत ना?

ग्रामीण समाजाची खरी ओळख कष्ट, प्रामाणिकपणा, परस्पर सहकार्य आणि माणुसकीच्या नात्यांत आहे. शेतीत राबणारा शेतकरी, मजूर, छोटा व्यवसायिक, कुटुंबासाठी कष्ट करणारी स्त्री आणि मुलांच्या उज्ज्वल भविष्यासाठी झटणारे आई-वडील यांच्या श्रमातून गावाचे जीवन उभे राहते. अशा समाजात कष्टाने मिळवलेल्या प्रत्येक रुपयाला मोठे महत्त्व असते. त्यामुळे तो पैसा नशिवाच्या भरवशावर पत्त्यांच्या डावात लावणे ही केवळ करमणूक नसून व्यक्ती, कुटुंब आणि समाजाच्या भविष्याला बाधा आणणारी प्रवृत्ती आहे. पत्ते खेळणे प्रत्येक परिस्थितीत गुन्हा आहे, असे सरसकट म्हणता येणार नाही; मात्र पैशांची पैज लावून रमी, तिरीट, जोड किंवा आसे खेळ खेळले जात असतील, तर त्याचे स्वरूप जुगारकडे जाते. "फक्त एक डाव", "थोडे पैसे लावू", "हरलेले पुढच्या डावात भरून काढू" अशा प्रामाण्यतून सुरुवात होते. माझ्या डाव जिंकल्यावर सहज पैसा मिळतो असा भ्रम निर्माण होतो आणि हरल्यानंतर नुकसान भरून काढण्याच्या नादात व्यक्ती पुन्हा पुन्हा खेळत राहते. अशा प्रकारे पैसा, वेळ आणि मानसिक शांतता हळूहळू हातातून निसटू शकते. मला माझ्या बालपणीचा अनुभव

जुगारमुक्त गाव करू या; कष्टाने जीवन सुखसमृद्ध करू या!

जबाबदाऱ्या विसरलेले चेहरे मी पाहत होते. पाहता पाहता आपणही त्या खेळकडेत ओढले जाऊ शकतो, याची जाणीव तेव्हा नव्हती. माझ्या आईने कठोरपणे सभावाले, प्रसंगी मारीही दिला आणि पत्त्यांपासून मला दूर केले. त्यामुळे मी पुन्हा शिक्षणकडे वळलो, दहावी उत्तीर्ण झाली आणि पुढे जीवनाची वाट घडवू शकलो. म्हणून आज अनुभववातू सांगायला वाटते, जुगाराची सुरुवात कुठूनहलाने होऊ शकते; पण त्याची सवय लागल्यानंतर त्यातून बाहेर पडणे सोपे नसते. आजही काही लोक मिळवलेले पैसे पत्त्यांच्या डावात घालवून घरात वाद निर्माण करणारी कुटुंबे दिसतात. जुगारमुक्त परखवं, मुलांचे शिक्षण, आरोग्य, शेती आणि बचत यासाठीचा पैसा कमी होतो. नुकसान लावण्यासाठी खोटे बोलणे, उधारी करणे आणि कुटुंबीयांचा विश्वास मगावणे अशी परिस्थिती निर्माण होऊ शकते. तरुणांच्या मनात कष्टपेशी नशिवावर पैसा मिळवण्याची मानसिकता रुजणेत तर अधिक धोकादायक

गावागावात पोहोचवला पाहिजे. युवकांना वाचन, क्रीडा, कौशल्यविकास, रोजगार आणि विधायक सामाजिक उपक्रमांकडे वळवले पाहिजे. समुपदेशन करूनही सार्वजनिक ठिकाणी पैशांचा जुगार सुरू राहिला, तो कायद्याचा आधार घेणे आवश्यक आहे. Maharashtra Prevention of Gambling Act, 1887 मध्ये gaming आणि wa-gering/betting संदर्भात तरतुदी आहेत. जनतेला प्रवेश असलेल्या सार्वजनिक ठिकाणी gaming आढळल्यास कायद्यानुसार पोलिसांना कारवाईचे अधिकार आहेत. जुगारासाठी जागा उपलब्ध करून देणे किंवा जुगाराचे ठिकाण चालवणे याबाबतही स्वतंत्र तरतुदी आहेत. मात्र प्रत्येक पत्त्यांचा खेळ आपोआप गुन्हा ठरत नाही; प्रत्यक्ष परिस्थिती आणि कायद्यातील अटी तपासूनच कारवाई केली जाते. कायदा हातात न घेता तथापितीत तक्रार करून कायदेशीर मार्ग स्वीकारणे हाच योग्य मार्ग आहे. जुगार बंद करणे म्हणजे केवळ पत्त्यांची पाने बंद करणे नव्हे; कष्टाचा पैसा वाचवणे, कुटुंबातील शांतता टिकवणे, तरुणांचे भविष्य सुरक्षित करणे आणि गावाचे सामाजिक आरोग्य जगणे होय. जुगार खेळणाऱ्या व्यक्तीचा दोष न करता त्याला सवयीपासून दूर करण्याचा प्रयत्न करूया; पण गावातील सार्वजनिक जागा जुगाराचे अड्डे बनू देऊ नका. "घे गुल्ल्या, घे राणी, घे राजा, घे एका..." या आवाजाने आपली मुले, आपली घरे आणि आपले भविष्य झोकोळले जाऊ नये. आपल्या हातात पत्त्यांची पाने घेऊन आपले जीवन विस्कटून टाकू नका. त्या हातात पुस्तक घ्या, कामाची साधने घ्या, कर्तृत्वाची संधी घ्या. नशिवाच्या नादात व्यक्त, नव्हे, आपल्या कष्टांवर विश्वास ठेवा. जुगाराचा डाव सोडूया; जीवनाचा डाव जिंकूया! जुगारमुक्त गाव करूया; कष्टाने जीवन सुखसमृद्ध करूया! ●●

गुरुवार 0३ सप्टेंबर २०२६
Thursday 03 September 2026

सरोज मैश्राम 'महाराष्ट्र उद्योग भूषण' पुरस्काराने पुण्याला सन्मानित

आतापर्यंत 10 हजार महिलांना केले व्यवसायात आत्मनिर्भर

वाडी : कोरोना काळात वाडी परिसरासह नागपुरातही गरजूंना भोजनदान व किराणा साहित्य वितरण करणाऱ्या तसेच नागपूरसह ग्रामीण परिसरात आतापर्यंत 10 हजार

महिलांना व्यवसायिक प्रशिक्षण व शासनाच्या विविध महिला कल्याणकारी योजनांची उत्कृष्ट अंमलबजावणी करून महिलांना आत्मनिर्भर बनविणाऱ्या माया महिला बहुउद्देशीय सेवा संस्थेच्या संचालिका सरोज मैश्राम यांना नुकताच पुणे येथे राज्यस्तरीय कार्यक्रमाला महाराष्ट्र उद्योग भूषण पुरस्कार-2026 ने सन्मानित करून त्यांच्या उत्कृष्ट कार्याचा गौरव करण्यात आला. रिजल्ट डॉट इन संस्था, लघु व सूक्ष्म मंत्रालय भारत सरकार यांच्यावतीने राज्यभरातील व्यवसाय व उद्योजिका क्षेत्रात उत्कृष्ट कार्य करणाऱ्या निवडक उद्योजिकांचा भावपूर्ण सत्कार पुण्यातील कल्याणी नगर येथील हयात हॉटेल

मध्ये आयोजित करण्यात आला होता. यासोबतच त्यांच्या माया महिला बहुउद्देशीय संस्थेला राज्यस्तरावर सीएसआर कंपनीसोबत उद्योग, व्यवसाय प्रशिक्षण, करण्याबाबत करारही प्राप्त झाला. नागपूर व विदर्भाचे नाव उंचविणाऱ्या सरोज मैश्राम यांना प्राप्त झालेल्या राज्यस्तरीय उत्कृष्ट पुरस्काराबद्दल प्राचार्य अभय शेंडे, प्राचार्य सुभाष खाकसे, नगरसेवक सुनील हिरणवार, वाडी पत्रकार संघाचे अध्यक्ष गजानन तलमले, सचिव विजय वानखेडे, ममता सयाम, सोनाली भांगे, संयमी देशपांडे, अलिशा मैश्राम, यश ढाकणे इत्यादी मान्यवरांनी त्यांचे अभिनंदन केले आहे.

नागपुरात महिलांवरील गुन्ह्यांत चिंताजनक वाढ

पोलिस आयुक्तांना 'आसरा' चे निवेदन

नागपूर : शहरात महिलांवरील गुन्हेगारीच्या घटनांमध्ये झपाट्याने वाढ होत असल्याचे समोर आले असून, या वाढत्या गुन्हेगारीवर तातडीने नियंत्रण मिळवण्यासाठी 'असोसिएशन ऑफ सोशल अँड आर्टीक्लिस्ट्स' (ASRA) चे अध्यक्ष संजय थुल यांनी नागपूरच्या पोलिस आयुक्तांना पत्र लिहून कठोर कारवाईची मागणी केली आहे. माहिती अधिकार (RTI) कार्यकर्ते अभय कोलारकर यांनी नागपूर शहर पोलिसांकडून मिळवलेल्या माहितीनुसार, २०२६ या वर्षाच्या अवघ्या पहिल्या सात महिन्यांत (३० जुलै २०२६ पर्यंत) महिलांवरील अत्याचाराच्या प्रकरणात मोठी वाढ झाली आहे. या आकडेवारीनुसार : बलात्कार : २०२५ या संपूर्ण वर्षात २१४ गुन्हे नोंदवले गेले होते, तर २०२६ मध्ये ३० जुलैपर्यंतच १५४

गुन्हे नोंद झाले आहेत. हे प्रमाण गेल्या वर्षीच्या तुलनेत तब्बल ७२ टक्के वाढ झाले आहे. अपहरण : २०२५ मध्ये एकूण ३८७ प्रकरणांची नोंद झाली होती, तर चालू वर्षात जुलैअखेरपर्यंत २१५ गुन्हे दाखल झाले आहेत. डेडड्राड (ड्रक-टीडिंग) : गेल्या वर्षी नोंदवलेल्या ३६१ घटनांच्या तुलनेत या वर्षाच्या सात महिन्यांत २५८ गुन्ह्यांची नोंद झाली आहे. 'आसरा'चे अध्यक्ष संजय थुल यांच्या प्रमुख मागण्या : वाढत्या गुन्हेगारीवर नियंत्रण मिळवण्यासाठी अध्यक्ष संजय थुल यांच्या नेतृत्वाखाली 'आसरा' संघटनेने नागपूर पोलिस

प्रशासनाकडे खालील तातडीच्या उपाययोजना करण्याची मागणी केली आहे.

गस्त व सव्हेलन्समध्ये वाढ : शाळा, महाविद्यालये, व्यापारी क्षेत्रे आणि निर्जन रस्त्यांवर पोलिस गस्त आणि बीट मार्शलची उपस्थिती वाढवण्यात यावी. कठोर कायदेशीर कारवाई व मदत : पीडित महिलांवर दोषारोप करण्याची वृत्ती रोखून गुन्हेगारांवर तात्काळ कायदेशीर कारवाई करावी. तसेच पीडितांना मानसिक व कायदेशीर सहकार्य पुरावावे. समाजात जागृती : शाळा-कॉलेज आणि सामाजिक संस्थांच्या माध्यमातून जनजागृती अभियान राबवण्यात यावे. नागपुरातील महिला आणि मुलींच्या सुरक्षिततेसाठी पोलिस आयुक्तांनी या संदर्भात तात्काळ ठोस आणि प्रभावी पावले उचालावीत, अशी आग्रही विनंती अध्यक्ष संजय थुल यांनी केली आहे.

कलावंत मानधन समितीतून गैरकलावंत हद्दपार करा; खऱ्या कलावंतांना मानधन द्या

नागपूर : कलावंत मानधन समितीमध्ये गैरकलावंतांचा समावेश करून खऱ्या कलावंतांवर अन्याय होत असल्याचा आरोप करत, समितीवर केवळ कलावंतांची नियुक्ती करावी आणि मानधनाची रक्कम वाढवावी, अशी मागणी नागपूर जिल्ह्यातील कलावंतांनी केली. रविभवन येथे कवी, गायक, संगीतकार, अभिनेता, शाहीर व विविध क्षेत्रातील कलावंतांची सभा कवी-गायक-संगीतकार तथा सिने-नाट्य अभिनेता अनिरुद्ध शेवाळे यांच्या अध्यक्षतेखाली झाली. मानधनासाठी काही सदस्यांकडून कलावंतांकडे मोठ्या रकमेची मागणी केली जात असल्याचा आरोप सभेत करण्यात आला. पैसे न देणाऱ्या पात्र कलावंतांचे अर्ज प्रलंबित राहतात, तर गैरकलावंतांचे अर्ज पुढे केले जात असल्याचेही सांगण्यात आले.

वयोवृद्ध व आयुष्यभर कला क्षेत्रात योगदान देणाऱ्या कलावंतांना मानधनाचा लाभ मिळावा, तसेच सांस्कृतिक निधीचा वापर खऱ्या अर्थाने प्रबोधनकार, लेखक, साहित्यिक, प्रवचनकार, कौतूककार, शाहीर, दंडार, डहाका, भारूड, कव्वाली, नाट्य व चित्रपट क्षेत्रातील कलावंतांसाठी करावा, अशी मागणी केली. या मागण्यांचे निवेदन जिल्हाधिकारी, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, पालकमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे व सांस्कृतिक कार्यमंत्री आशिष शेलार यांना देण्याचे ठरले. तसेच सत्ताधारी लोकप्रतिनिधींच्या उपस्थितीत कलावंतांचे अधिवेशन घेण्याचा निर्णय सभेत घेतला. सभेचे संचालन विद्वेही कवी-गायक धर्मेस पाटील यांनी केले. प्रस्तावित सुभाषाराव कोठारे यांनी केले, तर विविध कलावंतांनी आपल्या समस्या मांडल्या.

महत्वाचे सजीवनी सखी संघातर्फे अर्चना गणवीर यांना प्रथम पुरस्कार

नागपूर : सजीवनी सखी संघातर्फे एप्रिल आणि मे महिन्यात साजऱ्या झालेल्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती व बुद्ध जयंतीनिमित्त विविध उपक्रमांसाठी दिलेल्या निरुपेक्षी पुरस्काराच्या सहभागींचा गौरव करण्यात आला. सर्व निकष पूर्ण करणाऱ्या अर्चना गणवीर यांना प्रथम पुरस्कार दिला. यावेळी डॉ. संतोष सुरडकर, प्राध्यापक, गोंडवाना विद्यापीठ यांनी 'वर्तमान शिक्षण व्यवस्था आणि समाजासमोरील आव्हाने' या विषयावर मार्गदर्शन केले. व्याख्यानानंतर चर्चा व प्रश्नोत्तरांचा कार्यक्रम झाला. कार्यक्रमाला महिलांची मोठी उपस्थिती होती.

MPSC राज्यसेवा मुख्य परीक्षा उत्तीर्ण SC उमेदवारांना बार्दीकडून १० हजारांचे आर्थिक सहाय्य

पुणे : डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (बार्दी), पुणे यांच्यामार्फत महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या (MPSC) महाराष्ट्र राज्यसेवा मुख्य परीक्षा २०२५ उत्तीर्ण झालेल्या महाराष्ट्रातील अनुसूचित जातीच्या उमेदवारांना मुलाखत परीक्षेसाठी तयारीसाठी प्रति विद्यार्थी एकरकमी ११०,००० आर्थिक सहाय्य देण्यात येणार आहे. यासाठी पात्र उमेदवारांनी बार्दीच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात आलेली सविस्तर जाहिरात पाहून ऑनलाईन अर्ज करावा. जास्तीत जास्त पात्र उमेदवारांनी या योजनेचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन बार्दीच्या वतीने करण्यात आले आहे. अधिक माहितीसाठी बार्दीच्या संकेतस्थळावरील NOTICEBOARD > Maharashtra Public Service Commission State Services Interview 2025 येथे भेट द्यावी.

सामाजिक दुष्प्रवृत्तीविरोधात आज 'पैगम-ए-रहमत-ए-आलम' अभियान

नागपूर : आत्महत्या, स्त्री भ्रूणहत्या, अमली पदार्थांचा रेंवसार आणि पर्यावरण प्रदूषणाविरोधात जनजागृती करण्यासाठी वृहद-ए-इस्लामी हिंद, नागपूरतर्फे 'पैगम-ए-रहमत-ए-आलम' अभियानांतर्गत विशेष कार्यक्रमाचे आयोजन केले आहे. गुरुवार, ३ सप्टेंबर रोजी सायंकाळी ७ वाजता रवीभवन सभागृह, सिव्हिल लाईन्स येथे कार्यक्रम होणार आहे. मानवी जीवनाचे महत्त्व, स्त्री भ्रूणहत्या रोखणे, तरुणांना अमली पदार्थांपासून दूर ठेवणे आणि पर्यावरण संवर्धन याबाबत जनजागृती करण्यात येणार आहे. विविध शासकीय अधिकारी, सामाजिक संस्था व क्षेत्रातील मान्यवर उपस्थित राहणार असून, सामाजिक प्रश्नांवर विचारविनिमय होणार आहे. नागरिकांनी मोठ्या संख्येने उपस्थित राहावे, असे आवाहन संयोजक मोहम्मद इरशाद यांनी केले आहे.

आजचे कार्यक्रम

धम्मसंगोष्ठी 410 वी धम्मसभा

दिनांक : गुरुवार 03/09/2026

वेळ : सकाळी 9 ते 11 वा.

विषय : जीवकाने दिलेली वैद्यक शास्त्राची देन

धम्म गीत : श्रीराम बनसोड

अध्यक्ष : प्रा. घनश्याम धाबडे

वक्ते : आचार्य बी.सी. वानखेडे, अमरावती

संचालन : अल्का मिलिंद जाधव

अल्पोपहार: रमेश धनमोडे

आभार : आश्रय उषा दिलीप बौद्ध

स्थळ : नरेश धोपटे निवासस्थानी, जयदुर्गा सोसायटी 2, मनीषनगर, नागपूर

ओबीसींचा मंजूर निधी तातडीने द्या : बावनकुळे

नागपूर : ओबीसींसाठी अर्थसंकल्पात मंजूर असलेला निधी तातडीने ओबीसी विभागाला द्या, अशा शब्दांत ओबीसी मंत्रिमंडळ उपसमितीचे अध्यक्ष तथा महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी अधिकाऱ्यांना सुनावले. मंत्रालयात झालेल्या बैठकीला छगन भुजबळ, गुलाबराव पाटील, संजय राठोड, अतुल सावे, गणेश नाईक यांच्यासह अधिकारी उपस्थित होते. ओबीसी महामंडळांचा निधी डिसेंबरपर्यंत देण्याचे ठरले. महाज्योतीसह महामंडळांना प्रत्येकी ३०० कोटी रुपये देण्यात आले असून, महाज्योतीने मागितलेल्या १ हजार कोटींच्या निधीची कारणे सादर करण्यास सांगण्यात आले. १२५ कोटींची प्रलंबित बिले तातडीने पाठविण्याचे, तर महाज्योतीची १२६ कोटींची फेलोशिप डिसेंबरपर्यंत देण्याचे निर्देश देण्यात आले. वनाटीच्या ३०० कोटींच्या मागणीचा प्रस्ताव SPC कडे पाठविण्यात येणार आहे. ओबीसी विद्यार्थ्यांची परदेशी शिष्यवृत्ती ७५ वरून २०० करण्याबाबत सरकारला निर्णय झाला. ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले आधार योजनेची उत्पन्न मर्यादा १ लाखांवरून ८ लाख रुपये करण्याचा प्रस्तावही पुढे पाठविण्यात आला. विद्यार्थ्यांसाठी PPP पद्धतीने वसतिगृहे उभारणे आणि प्रलंबित शिष्यवृत्तीसाठी ४,३२३ कोटी रुपये उपलब्ध करण्याची माहिती देण्यात आली. 'Against CAP' प्रोसिगट विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मिळणार नसल्याचे स्पष्ट करण्यात आले. बैठकीत ३६ ओबीसी जातींची केंद्रीय यादीत समावेश, वसतिगृहासाठी जागा, IBPS-IRBच्या माध्यमातून रोजगाराच्या संधी, UPSC-MPSC प्रशिक्षणाचा जागा वाढविणे, आश्रमशाळांच्या प्रलंबित बिलांसाठी निधी, आत्महत्याग्रस्त कुटुंबांना मदत व वारसांना नोकरी यावरही चर्चा झाली. विभागाच्या प्रादेशिक कार्यालयांसाठी EV वाहने आणि दोन IT सल्लागार नियुक्त करण्याबाबतही निर्णय घेण्यात आला.

नशामुक्त समाजाचा संकल्प १५ ज्येष्ठ नागरिकांचा संयुक्त वाढदिवस

नागपूर : राष्ट्रीय ज्येष्ठ नागरिक मंडळ, नागपूर आणि आशीर्वाद फाऊंडेशनच्या संयुक्त विद्यमाने चिटणीस नगर, हनुमान मंदिर, उमरेड रोड येथे १५ ज्येष्ठ नागरिकांचा संयुक्त वाढदिवस उत्साहाने साजरा करण्यात आला. 'नशामुक्त भारत अभियान' अंतर्गत उपस्थितांनी 'नशा सोडा-जीवन जोडा'चा संदेश देत नशामुक्त समाजाची सामूहिक शपथ घेतली. ज्येष्ठांचा शाल देऊन सत्कार केला. मंडळाचे अध्यक्ष वित्तराव कोचे यांनी प्रस्ताविक, तर सचिव मोरेश्वर वंजारी यांनी मंडळाच्या उपक्रमांचा आढावा घेतला. मंगला गवरे, नगरसेवक जयंत पहाडे, डोकरीमारे,

जॉनी भाई, एम.एस. भालाघरे, क्षितिज इंगळे, राहुल अभंग, किरण दातीर, डॉ. गौतम मोरे यांनी ज्येष्ठ नागरिकांच्या सन्मान व सामाजिक सहभागालाबत मनोगत व्यक्त केले. मनोरंजन, वाढदिवस गीत व भावगीतांनी कार्यक्रमात रंगत आणली. 'ज्येष्ठांचा सन्मान-समाजाचा अभिमान' हा संदेश देण्यात आला. संचालन विलास तसेच या सर्वांचा यांच्या चमूने एशियन केएचएमसी मल्टीस्पेशलिटी हॉस्पिटल शंकर नगरचे डॉ. राहुल चौबे, डॉ. हिना चौबे, दीपा समुद्रे, डॉ. राजश्री माने, लता हाडके, निशा कुंभारे, प्रीतम कोल्हे, युवराज शेंडे यांनी निःशुल्क आरोग्य तपासणी देखील केली. दिवसभर या आरोग्य शिबिराचा दोनशे

लष्करीबागमध्ये शैक्षणिक कराटे क्लासेसला सुरुवात

नागपूर : विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मविकास, शिस्त आणि स्वसंरक्षणची क्षमता विकसित करण्याच्या उद्देशाने लष्करीबाग येथील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मिशन सभागृह, आंबेडकर चौक येथे शैक्षणिक कराटे क्लासेस सुरू करण्यात आले आहेत. हे प्रशिक्षण सॅसेई कृष्णा अ. भलवी यांच्या मार्गदर्शनाखाली होणार आहे. सॅसेई भलवी हे मार्शल आर्ट्स व सल्फ डिफेंस तज्ज्ञ असून, त्यांना सक्षम आधुनिक बलेट ४ था डान प्राप्त आहे. ते किस स्पোর্ट्स अकादमीचे संस्थापक आहेत. कराटे प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना शारीरिक तंदुरुस्तीबरोबरच आत्मसंरक्षणाचे तंत्र, मानसिक एकाग्रता, शिस्त, धैर्य आणि प्रसंगावधान यांचे प्रशिक्षण दिले जाणार आहे. वाढत्या काळात मुला-मुलींना स्वसंरक्षणाचे प्राथमिक ज्ञान असणे आवश्यक असल्याने या उपक्रमाचा विद्यार्थ्यांना मोठा फायदा होणार आहे. पालकांनी आपल्या मुलांना कराटे प्रशिक्षणासाठी सहभागी करून घ्यावे, असे आवाहन आयोजकांनी केले आहे. अधिक माहितीसाठी संपर्क : सॅसेई कृष्णा अ. भलवी – मो. ९१३०३४६६२

संघरत्न बुद्ध विहारात सुयोग भशारकर यांचे व्याख्यान

नागपूर : वर्षाबासनिमित्त संघरत्न बुद्ध विहारात सुरू असलेल्या व्याख्यानमालेतील पाचवे व्याख्यान झाले. व्याख्यात सुयोग भशारकर यांनी 'परियत्ती धम्म' या विषयावर मार्गदर्शन करताना दैनंदिन जीवनातील धम्माचे महत्त्व आणि तथ्यात बुद्धांनी सांगितलेल्या दहा पारम्यींच्या आचरणाविषयी सखोल विचार मांडले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी छाया ढोक होत्या. मुलांना विहाराच्या माध्यमातून धम्माचे संस्कार देणे गरजेचे असून, धम्मातील विचार आचरणात आणणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी सांगितले.

कार्यक्रमाचे संचालन ज्योती आवळे यांनी केले, तर आभार प्रदीप धनविजय यांनी मानले. कार्यक्रमाच्या यशस्वितेसाठी निर्मला लांजेवार, शोभा खडसे, चरणदास लांजेवार, मून, सुचित्रा धनविजय, धनश्री बुद्धांनी सांगितलेल्या दहा पारम्यींच्या आचरणाविषयी सखोल विचार मांडले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी छाया ढोक होत्या. मुलांना विहाराच्या माध्यमातून धम्माचे संस्कार देणे गरजेचे असून, धम्मातील विचार आचरणात आणणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी सांगितले.

मिलादुन्नबी निमित्त युथ मूव्हमेंटकडून ८३४ युनिट रक्तसंकलन

नागपूर : मिलादुन्नबी निमित्त युथ मूव्हमेंट ऑफ महाराष्ट्र, जमात-ए-इस्लामी हिंद आणि मेडिकल सर्व्हिस सोसायटीच्या संयुक्त विद्यमाने शहरातील सात ठिकाणी रक्तदान शिबिरे घेण्यात आली. युवक व महिलांच्या उत्स्फूर्त सहभागातून तब्बल ८३४ युनिट रक्त

संकलित केले. युथ मूव्हमेंटचे शहराध्यक्ष आसिम गाझी यांनी रक्तदान ही मानवतेची मोठी सेवा असल्याचे सांगितले. डॉ. मुबीन शेख यांनी एका युनिट रक्तामुळे तीन जीव वाचू शकतात, असे सांगत रक्तदानाचे आवाहन केले. चौपडे लॉन येथील शिबिराला डीसीपी अनूपसिंग सिंह व ज्ञानेश्वर दुर्गादास रक्षक, किदवई शाळेतील शिबिराला आ. डॉ. नितीन राजत, तर सेंट्रल झोनच्या शिबिराला

नगरसेवक वसीम खान उपस्थित होते. सदर अंजुमन हायस्कूल येथे पीएसआय उधेश तायडे यांनी रक्तदान केले. रक्तसंकलनासाठी जीवन ज्योती, तिरपुडे, नागपूर ब्लड सेंटर, GMC, सुपर स्पेशालिटी, डागा व IGMC ब्लड बँकांचे सहकार्य लाभले. जावेद शेख, डॉ. ख्वाजा इजहार अहमद यांनीही विचार मांडले. कार्यक्रमाचे संचालन जावेद देशमुख यांनी केले. माहिती डॉ. मोहम्मद अब्दुल रशीद यांनी दिली.